

23.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O ELIMINACIJI NEZAKONITE TRGOVINE DUVANSKIM PROIZVODIMA

("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 005/17 od 16.06.2017)

Prolašavam Zakon o potvrđivanju Protokola o eliminaciji nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Devetoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 2. juna 2017. godine.

Broj: 01-564/2

Podgorica, 9. jun 2017. godine

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Devetoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 2. juna 2017. godine, donijela je

ZAKON

O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O ELIMINACIJI NEZAKONITE TRGOVINE DUVANSKIM PROIZVODIMA

Član 1

Potvrđuje se Protokol o eliminaciji nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, usvojen 12. novembra 2012. godine u Seulu, u originalu na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2

Tekst Protokola iz člana 1 ovog zakona, u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik, glasi:

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.

PROTOKOL

O ELIMINACIJI NEZAKONITE TRGOVINE DUVANSKIM PROIZVODIMA

PREAMBULA

Članice ovog Protokola,

Imajući u vidu da je na pedeset šestoj skupštini SZO konsenzusom usvojena Okvirna konvencija SZO o kontroli duvana koja je stupila na snagu 27. februara 2005;

Prepoznajući da je Okvirna konvencija o kontroli duvana SZO jedan od najbrže ratifikovanih ugovora Ujedinjenih nacija i osnovni instrument za postizanje ciljeva Svjetske zdravstvene organizacije;

Pozivajući se na Preambulu Ustava Svjetske zdravstvene organizacije koja navodi da su najviši mogući zdravstveni standardi osnovno pravo svakog ljudskog bića bez obzira na rasu, vjeroispovest, politička uvjerenja, ekonomske ili socijalne uslove;

Odlučne takođe da daju prioritet njihovom pravu da zaštite javno zdravlje;

Duboko zabrinute da nezakonita trgovina duvanskim proizvodima doprinosi širenju duvanske epidemije, koja predstavlja globalni problem sa ozbiljnim poslasticama po javno zdravlje koji stvara potrebu za efektivnim, odgovarajućim i sveobuhvatnim lokalnim i međunarodnim odgovorima;

Prepoznajući dalje da nezakonita trgovina duvanskim proizvodima narušava cjenovne i poreske mjere koje su utvrđene da bi se ojačala kontrola duvana i time povećava dostupnost i pristupačnost duvanskih proizvoda;

Ozbiljno zabrinute zbog negativnih efekata koje povećanje dostupnosti i pristupačnosti duvanskih proizvoda kojima se nedozvoljeno trguje imaju na javno zdravlje i dobrobit, naročito mladih ljudi, siromašnih i drugih ranjivih grupa;

Ozbiljno zabrinute zbog neproporcionalnih ekonomskih i socijalnih implikacija nezakonite trgovine duvanskim proizvodima na zemlje u razvoju i zemlje sa ekonomijama u tranziciji;

Svjesne potrebe da se razviju naučni, tehnički i institucionalni kapaciteti za planiranje i implementaciju odgovarajućih nacionalnih, regionalnih i međunarodnih mjera za eliminaciju svih oblika nezakonite trgovine duvanskim proizvodima;

Potvrđujući da je pristup resursima i relevantnim tehnologijama od velikog značaja za poboljšanje sposobnosti članica, naročito zemljama u razvoju i zemalja sa ekonomijama u tranziciji, da eliminišu sve oblike nezakonite trgovine duvanskim proizvodima;

Potvrđujući takođe da se slobodne zone, iako uspostavljene da bi se omogućila zakonita trgovina, koriste da bi omogućile globalizaciju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, i za nezakonit tranzit krijumčarenih proizvoda i za proizvodnju zabranjenih duvanskih proizvoda;

Prepoznajući takođe da nezakonita trgovina duvanskim proizvodima narušava ekonomije članica i negativno utiče na njihovu stabilnost i bezbjednost;

Takođe svjesne da nezakonita trgovina duvanskim proizvodima generiše finansijski profit koji se koristi za finansiranje transnacionalnih kriminalnih aktivnosti, koje se miješaju u državne ciljeve;

Prepoznajući da nezakonita trgovina duvanskim proizvodima ugrožava zdravstvene ciljeve, nameće dodatne pritiske na zdravstvene sisteme i uzrokuje gubitke prihoda ekonomija Strana potpisnica;

Svjesne člana 5.3 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u kojima su članice saglasne da u postavljanju i sprovođenju njihovih javnih zdravstvenih politika o kontroli duvana, članice djeluju kako bi zaštitile ove politike od komercijalnih i drugih sopstvenih interesa duvanske industrije u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;

Naglašavajući potrebu da se budno prate svi napori duvanske industrije da se ugroze ili spriječe strategije u borbi protiv nezakonite trgovine duvanskim proizvodima i potrebu da se bude informisan o aktivnostima duvanske industrije koje imaju negativan uticaj na strategije u borbi protiv nezakonite trgovine duvanskim proizvodima;

Imajući u vidu član 6.2 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, koja ohrabruje članice da zabrane ili ograniče, prema potrebi, prodaju i/ili uvoz duvanskih proizvoda oslobođenih poreza od strane međunarodnih putnika;

Prepoznajući takođe da duvan i duvanski proizvodi u međunarodnom tranzitu i pretovaru pronalaze kanal za nezakonitu trgovinu;

Uzimajući u obzir da efektivne mjere za sprječavanje i borbu protiv nezakonite trgovine duvanskim proizvodima zahtijevaju sveobuhvatan međunarodni pristup i blisku saradnju u svim aspektima nezakonite trgovine, uključujući, prema potrebi, nezakonitu trgovinu duvanom i opremom za proizvodnju;

Pozivajući se na i ističući značaj drugih međunarodnih ugovora, kao što je Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije i Konvencija Ujedinjenih nacija protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama i obaveze koje su članice tih konvencija morati primijeniti, prema potrebi, relevantne odredbe ovih Konvencija da zabrane trgovinu duvanom, duvanskim proizvodima i opremom za proizvodnju i podstičući one Strane koje još nijesu postale članice ovih sporazuma da razmotre da to učine;

Prepoznajući potrebu da se izgradi jača saradnja između Sekretarijata Konvencije Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana i kancelarije Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala i drugih tijela, prema potrebi;

Pozivajući se na član 15 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, u kome članice prepoznaju, između ostalog, da je eliminacija svih oblika nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, uključujući krijumčarenje i zabranjenu proizvodnju, suštinska komponenta u kontroli duvana;

S obzirom da ovaj Protokol nema namjeru da rješava pitanja koja se tiču prava intelektualnog vlasništva; i

Uvjerene da će dopunjavanje Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana sveobuhvatnim protokolom predstavljati moćno i efektivno sredstvo u borbi protiv nezakonite trgovine duvanskim proizvodima i njenih ozbiljnih posledica,

Ovim su saglasne u sljedećem:

DIO I: UVOD

Član 1

Upotreba termina

1. "Posredovanje" znači postupanje kao agent za druge, u sklapanju ugovora, kupovini ili prodaji u zamjenu za naknadu ili proviziju.
2. "Cigareta" znači duvan za zavijanje cigareta za pušenje, zavijen u cigaret papir. Ovo ne obuhvata posebne regionalne proizvode poput bidisa, ang huna ili druge slične proizvode koji se mogu zamotati u papir ili lišće. Za potrebe člana 8 "cigareta" takođe obuhvata fino sječeni duvan "uvij sam" u svrhu pravljenja cigarete.
3. "Konfiskacija", koja uključuje oduzimanje, gdje je primenljivo, znači trajno lišavanje imovine po nalogu suda ili drugog nadležnog organa.
4. "Kontrolisana isporuka" znači tehnika dozvoljavanja da zabranjena ili sumnjiva pošiljka izađe iz, prođe kroz ili uđe na teritoriju jedne ili više Država uz znanje i pod nadzorom njihovih nadležnih organa, u cilju istrage krivičnog djela i identifikacije lica uključenih u izvršenje tog krivičnog djela.
5. "Slobodna zona" znači dio teritorije Strane gdje se sva uvedena roba generalno smatra, u dijelu koji se tiče uvoznih taksu i poreza, da je van carinske teritorije;
6. "Nezakonita trgovina" znači svaku praksu ili radnju zabranjenu zakonom i koja se odnosi na proizvodnju, isporuku, prijem, posjedovanje, distribuciju, prodaju ili kupovinu, uključujući svaku praksu ili radnju čiji je cilj da omogući takvu aktivnost.
7. "Licenca" znači dozvola nadležnog organa nakon dostavljanja potrebnog zahtjeva ili druge dokumentacije nadležnom organu.
8. (a) "Proizvodna oprema" znači mašine dizajnirane ili prilagođene da se koriste isključivo za proizvodnju duvanskih proizvoda i sastavni su dio proizvodnog procesa.
(b) "Svaki njen dio" u kontekstu proizvodne opreme znači svaki dio koji se može utvrditi a koji je jedinstven za proizvodnu opremu koja se koristi u proizvodnji duvanskih proizvoda.
9. "Članica" znači, osim ako kontekst drugačije ne ukazuje, članicu ovog Protokola.
10. "Lični podaci" znači svaku informaciju koja se odnosi na identifikovano ili fizičko lice koje se može identifikovati.
11. "Organizacija za regionalnu ekonomsku integraciju" označava organizaciju koja se sastoji od nekoliko suverenih država, a na koju su njene Države članice prenijele nadležnost nad nizom pitanja, uključujući ovlašćenje za donošenje obvezujućih odluka za njene Države članice u odnosu na ta pitanja.
12. "Lanac snabdijevanja" obuhvata proizvodnju duvanskih proizvoda i proizvodne opreme; i uvoz ili izvoz duvanskih proizvoda i proizvodne opreme; i može obuhvatati, gdje je relevantno, jednu ili više sljedećih aktivnosti kada Strana tako odluči:
 - (a) maloprodaju duvanskih proizvoda;
 - (b) uzgajanje duvana, osim tradicionalnih malih uzgajivača, poljoprivrednika i proizvođača;
 - (c) prevoz komercijalnih količina duvanskih proizvoda ili proizvode opreme, i
 - (d) veleprodaju, posredovanje, skladištenje ili distribuciju duvana i duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme.
13. "Duvanski proizvodi" označavaju proizvode koji su u potpunosti ili djelimično izrađeni od lista duvana kao sirovine, a koji se proizvode da bi se koristili za pušenje, sisanje, žvakanje ili ušmrkavanje.
14. "Praćenje kretanja i porijekla" znači sistematski monitoring i rekonstrukciju od strane nadležnih organa, ili bilo kog drugog lica koje postupa u njihovo ime, trase ili kretanja predmeta kroz lance snabdjevanja, kako je naznačeno u članu 8.

Član 2

Odnos između ovog Protokola i drugih sporazuma i zakonskih instrumenata

1. Odredbe Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana koje se primjenjuju na njene protokole primjenjuju se i na ovaj Protokol.
2. Strane koje su članice one vrste ugovora pomenute u članu 2 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana dužne su da navedu te ugovore na sjednici članica kroz Sekretarijat Konvencije.
3. Ništa u ovom Protokolu ne utiče na prava, obaveze i odgovornosti bilo koje članice prema bilo kojoj drugoj međunarodnoj konvenciji, ugovoru ili međunarodnom sporazumu koji je na snazi za tu članicu a koju smatra da više doprinosi ostvarenju eliminacije nezakonite trgovine duvanskim proizvodima.
4. Ništa u ovom Protokolu ne utiče na druga prava, obaveze i odgovornosti članica po međunarodnom zakonu, uključujući Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala.

Član 3**Cilj**

Cilj ovog Protokola je da eliminiše sve oblike nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, u skladu sa odredbama člana 15 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.

DIO II: OPŠTE OBAVEZE**Član 4****Opšte obaveze**

1. Pored odredbi člana 5 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, članice su dužne da:
 - a) usvoje i implementiraju efektivne mjere za kontrolu ili regulisanje lanca snabdijevanja robe obuhvaćene ovim Protokolom kako bi spriječile, otkrile i istražile nezakonitu trgovinu i da u tom cilju međusobno saraduju;
 - b) preduzimaju sve neophodne mjere u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom da povećaju efektivnost njihovih nadležnih organa, uključujući carinu i policiju odgovornih za prevenciju, zaustavljanje, otkrivanje, istragu, krivično gonjenje i eliminisanje svih oblika nezakonite trgovine robom obuhvaćenom ovim Protokolom;
 - c) usvoje efektivne mjere za omogućavanje ili dobijanje tehničke pomoći i finansijske podrške, izgradnju kapaciteta i međunarodnu saradnju za postizanje ciljeva ovog Protokola i da bi osigurale raspoloživost i obezbijedile razmjenu informacija prema ovom Protokolu sa nadležnim organima.
 - d) blisko saraduju jedna s drugom, u skladu sa njihovim respektivnim domaćim pravnim i administrativnim sistemima, da bi povećale efektivnost aktivnosti policije u borbi protiv nezakonitih postupaka, uključujući krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 ovog Protokola;
 - e) saraduju sa i obavještavaju, po potrebi, relevantne regionalne i međunarodne međuvladine organizacije u bezbjednoj razmeni informacija koje pokriva ovaj Protokol; i
 - f) u skladu sa sredstvima i resursima koji su im na raspolaganju, saraduju na prikupljanju finansijskih resursa za efektivnu implementaciju ovog Protokola kroz bilateralne i multilateralne mehanizme finansiranja.
2. U sprovođenju svojih obaveza po ovom Protokolu, članice osiguravaju maksimalnu moguću transparentnost u pogledu svih interakcija koje mogu imati sa duvanskom industrijom.

Član 5**Zaštita ličnih podataka**

Članice štite lične podatke pojedinaca bez obzira na nacionalnost ili mjesto prebivališta, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, uzimajući u obzir međunarodne standarde u vezi sa zaštitom ličnih podataka prilikom implementacije ovog Protokola.

DIO III: KONTROLA LANCA SNABDIJEVANJA**Član 6****Licenca, ekvivalentni sistem odobrenja ili kontrole**

1. Da bi ostvarila ciljeve Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana i u cilju eliminisanja nedozvoljene trgovine duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom, svaka članica dužna je da zabrani vršenje bilo koje od sledećih aktivnosti od strane bilo kog fizičkog ili pravnog lica osim ako je to u skladu sa odobrenom licencom ili ekvivalentnom dozvolom (u daljem tekstu: licenca) ili implementiranim sistemom kontrole, nadležnog organa u skladu sa nacionalnim zakonom:
 - (a) proizvodnja duvanskih proizvoda i proizvodne opreme; i
 - (b) uvoz ili izvoz duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme.
2. Svaka članica dužna je da izda licencu, u mjeri u kojoj to smatra adekvatnim, i kada sljedeće aktivnosti nijesu zabranjene nacionalnim zakonodavstvom, svako fizičko ili pravno lice koje se bavi:
 - (a) maloprodajom duvanskih proizvoda;
 - (b) uzgajanjem duvana, izuzev tradicionalnim malim uzgajivačima, poljoprivrednicima ili proizvođačima;
 - (c) prevozom komercijalnih količina duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme; i
 - (d) veleprodajom, posredovanjem, skladištenjem ili distribucijom duvana i duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme.
3. Da bi se osigurao efektivan sistem licenciranja, svaka članica je dužna da:

- (a) uspostavi ili imenuje nadležni organ ili organe za izdavanje, obnavljanje, suspendovanje, ukidanje i/ili otkazivanje licence, u skladu sa odredbama ovog Protokola i u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, da vrši aktivnosti definisane u stavu 1;
- (b) zahtijeva da svaki zahtjev za izdavanje licence sadrži sve neophodne informacije o podnosiocu zahtjeva, koje treba da uključuju, gdje je to moguće:
- (i) ukoliko je podnosilac zahtjeva fizičko lice, informacije vezane za njegov ili njen identitet, uključujući ime i prezime, registarski broj preduzeća (ako postoji), poreski identifikacioni broj (ako postoji) i sve druge informacije koje omogućavaju izvršenje identifikacije;
 - (ii) ukoliko je lice koje se prijavljuje za licencu pravno lice, informacije vezane za njegov identitet, uključujući ime i prezime, registarski broj preduzeća, datum i mjesto osnivanja, mjesto sjedišta i osnovno mjesto poslovanja, primjenljivi poreski identifikacioni broj, kopiju statuta ili ekvivalentna dokumenta, njegova povezana lica, imena njegovih direktora i svih ovlašćenih predstavnika, uključujući sve druge informacije koje omogućavaju izvršenje identifikacije;
 - (iii) tačnu adresu proizvodnih jedinica, lokaciju skladišta i kapacitet proizvodnje kojom upravlja lice koje se prijavljuje za licencu;
 - (iv) detaljni podaci o duvanskim proizvodima i proizvodnoj opremi obuhvaćenih zahtjevom kao što su opis proizvoda, naziv, registrovana robna marka, ako postoji, dizajn, brend, model ili izrada i serijski broj proizvodne opreme;
 - (v) opis mjesta na kome će proizvodna oprema ugrađena i korišćena;
 - (vi) dokumentaciju ili izjavu u vezi sa bilo kakvom kaznenom evidencijom;
 - (vii) kompletnu identifikaciju o računima u banci koji se namjeravaju koristiti u relevantnim transakcijama i druge relevantne informacije o plaćanju; i
 - (viii) opis željene upotrebe i ciljnog tržišta za prodaju duvanskih proizvoda, pri čemu posebnu pažnju treba posvetiti da se osigura da je proizvodnja ili snabdijevanje duvanskim proizvodima u skladu sa potražnjom koja može razumno da se očekuje;
- (c) vrši nadzor i prikuplja, gdje je to moguće, sve takse za izdavanje licence koje mogu da se naplaćuju i da razmotri njihovu upotrebu za efektivnu administraciju i sprovođenje sistema licenciranja ili za javno zdravlje ili bilo koju drugu povezanu aktivnost u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom;
- (d) preduzima odgovarajuće mjere da bi spriječila, otkrila i istražila sve nepravilne ili lažne prakse u funkcionisanju sistema licenciranja;
- (e) preduzima, gdje je to moguće, mjere kao što su periodični pregledi, obnavljanje, inspekcija ili revizija licenci;
- (f) uspostavi, gdje je to moguće, vremenski okvir za isticanje licenci i neophodo ponovno podnošenje zahtjeva ili ažuriranje informacija u zahtjevu;
- (g) zahtijeva od svih licenciranih fizičkih ili pravnih lica da unaprijed obavijesti nadležni organ o svakoj promjeni lokacije svog poslovanja ili svakoj drugoj značajnoj promjeni informacija relevantnih za djelatnosti za koje je licenciran;
- (h) obaveže sva licencirana fizička ili pravna lica da obavijeste nadležni organ, za odgovarajuću aktivnost, o svakom sticanju uli otuđenju proizvodne opreme; i
- (i) osigura da se uništavanje bilo koje takve opreme ili njenog dijela odvija pod nadzorom nadležnog organa.
4. Svaka članica dužna je da osigura da se nijedna licenca ne prenosi i/ili ustupa prije nego od nosioca licence dobije odgovarajuće informacije iz stava 3 i bez prethodnog odobrenja nadležnog organa.
5. Pet godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola, Sjednica članica na svojoj sljedećoj sjednici osigurava da se obavljeno istraživanje na osnovu dokaza sprovodi kako bi se utvrdilo da li postoje bilo kakvi ključni inputi koji su esencijalni za proizvodnju duvanskih proizvoda, da li se mogu utvrditi i postati predmet efektivnog mehanizma kontrole. Na osnovu takvog istraživanja, Sjednica članica razmatra odgovarajuće djelovanje.

Član 7

Detaljna provjera poslovanja

1. Svaka članica zahtijeva u skladu sa njenim nacionalnim zakonodavstvom i ciljevima Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, da sva fizička i pravna lica koja se bave lancem snabdijevanja duvanom, duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom:
- (a) obavljanje detaljne provjere poslovanja (due diligence) prije početka i tokom poslovnog odnosa;

- (b) prate prodaju svojim klijentima kako bi osigurali da su količine u skladu sa potražnjom u okviru ciljnog tržišta za prodaju ili korišćenje; i
- (c) prijave nadležnim organima sve dokaze da se klijent bavi aktivnostima koje su u suprotnosti sa njegovim obavezama koje proizilaze iz ovog Protokola.
2. Detaljna analiza poslovanja u skladu sa stavom 1, na odgovarajući način, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i ciljevima Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, obuhvata, između ostalog, zahtjeve za identifikaciju klijenta poput dobijanja i ažuriranja informacija u vezi sa sljedećim:
- (a) utvrđivanjem da je to fizičko ili pravno lice nosilac licence u skladu sa članom 6;
- (b) kada je klijent fizičko lice, informacije u vezi sa njegovim ili njenim identitetom, uključujući ime i prezime, trgovačko ime, registarski broj preduzeća (ako postoji), poreski identifikacioni broj (ako postoji) i sve druge informacije koje omogućavaju izvršenje njegove ili njene zvanične identifikacije;
- (c) kada je klijent pravno lice, informacije vezane za njegov identitet, uključujući ime i prezime, trgovačko ime, registarski broj preduzeća, datum i mjesto osnivanja, mjesto sjedišta i osnovno mjesto poslovanja, primjenljivi poreski identifikacioni broj, kopiju statuta ili ekvivalentna dokumenta, njegova povezana lica, imena njegovih direktora i svih ovlašćenih predstavnika, uključujući i imena predstavnika i verifikaciju njihove zvanične identifikacije;
- (d) opis namjeravanog korišćenja i ciljnog tržišta za prodaju duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme; i
- (e) opis lokacije gdje će se proizvodna oprema ugraditi i koristiti.
3. Detaljna analiza poslovanja u skladu sa stavom 1 može obuhvatati zahtjeve za identifikaciju klijenta poput dobijanja i ažuriranja informacija u vezi sa sljedećim:
- (a) dokumentacijom ili izjavom o svim kaznenim evidencijama; i
- (b) identifikacijom računa u banci namijenjenih za korišćenje u transakcijama.
4. Svaka članica je dužna, na osnovu dostavljenih informacija iz stava 1(c), da preduzme sve neophodne mjere za osiguravanje usklađenosti sa obavezama koje proizilaze iz ovog Protokola, a koje mogu uključivati utvrđivanje klijenta u okviru nadležnosti članice da postane blokirani klijent kako je definisano nacionalnim zakonodavstvom.

Član 8

Praćenje kretanja i praćenje porijekla

1. U cilju dodatnog obezbjeđivanja lanca snabdijevanja i da bi se pružila pomoć u istragama nezakonite trgovine duvanskim proizvodima, članice saglasne su da će u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Protokola uspostaviti globalni režim praćenja kretanja i praćenja porijekla koji će se sastojati od nacionalnih i/ili regionalnih sistema praćenja kretanja i porijekla i globalnog centralnog mjesta za razmjenu informacija koje se nalazi u Sekretarijatu Konvencije Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana i koja je dostupna svim članicama, koja omogućuje Stranama potpisnicama da vrše upite i dobijaju relevantne informacije.
2. Svaka članica uspostavlja, u skladu sa ovim članom, sistem za praćenje kretanja i porijekla, koji kontroliše ta članica, svih duvanskih proizvoda koji se proizvode na ili uvoze na njenu teritoriju, uzimajući u obzir svoje nacionalne ili regionalno specifične potrebe i najbolje prakse koje su joj na raspolaganju.
3. Da bi se omogućilo efektivno praćenje kretanja i praćenje porijekla, svaka članica zahtijeva da se jedinstvene, bezbjedne i neuklonjive identifikacione oznake (dalje u tekstu: identifikacione oznake) poput šifri ili markica postave na ili čine dio svih jedinstvenih jediničnih pakovanja i paklica i svih spoljnih pakovanja cigareta u roku od pet godina i drugih duvanskih proizvoda u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Protokola za tu članicu; i
- 4.1 Svaka članica je dužna da, u svrhu stava 3, u sklopu globalnog režima praćenja kretanja i praćenja porijekla, zahtijeva da sljedeće informacije budu raspoložive, bilo direktno ili putem linka, koje bi pomogle članicama da utvrde porijeklo duvanskih proizvoda, tačke skretanja gdje je to primjenljivo i da prate i kontrolišu kretanje duvanskih proizvoda i njihov pravni status:
- (a) datum i lokacija proizvodnje;
- (b) proizvodni pogon;
- (c) mašine korišćene za proizvodnju duvanskih proizvoda;
- (d) proizvodna serija ili vrijeme proizvodnje;
- (e) ime, faktura, broj porudžbenice i potvrda o plaćanju prvog klijenta koji nije povezan sa proizvođačem;
- (f) ciljno tržište za maloprodaju;

- (g) opis proizvoda;
 - (h) skladištenje i isporuka;
 - (i) identitet svih poznatih naknadnih kupaca; i
 - (j) predviđena ruta za isporuku, datum isporuke, odredište isporuke, mjesto utovara i izvršilac.
- 4.2 Informacije iz podstavova (a), (b), (g) i gje je primjenljivo (f) čine dio jedinstvenih identifikacionih oznaka.
- 4.3 Kada informacije iz podstava (f) nijesu dostupne u vrijeme označavanja, članice zahtijevaće dodatne informacije u skladu sa članom 15.2(a) Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.
5. Svaka članica zahtijeva, u vremenskom roku navedenom u ovom članu, da informacije navedene u stavu 4 budu zabilježene, u vrijeme proizvodnje ili u vrijeme prvog otpremanja od strane bilo kog proizvođača ili u vrijeme uvoza na njenu teritoriju.
6. Svaka članica dužna je da osigura da su informacije zabilježene u skladu sa stavom 5 dostupne putem veze sa jedinstvenom identifikacionom oznakom koja se zahtijeva u skladu sa stavovima 3 i 4.
7. Svaka članica dužna je da osigura da informacije zabilježene u skladu sa stavom 5 ovog člana, kao i jedinstvene identifikacione oznake koje omogućavaju da tako dostupne informacije u skladu sa stavom 6 ovog člana budu unijete u formatu koji utvrđuje ili odobrava ta članica i njen nadležni organ.
8. Svaka članica osigurava da su informacije evidentirane prema stavu 5 dostupne na zahtjev u centralnom mjestu za globalnu razmjenu informacija, u skladu sa stavom 9, putem standardnog elektronskog, obezbijedenog interfejsa sa njenim nacionalnim i/ili regionalnim centralnim mjestom. Centralno mjesto za globalnu razmjenu informacija priprema listu nadležnih organa članica i stavlja je na raspolaganje članicama.
9. Svaka članica ili nadležni organ:
- (a) ima pristup informacijama navedenim u stavu 4 pravovremeno postavljanjem upita centralnom mjestu za globalnu razmjenu informacija;
 - (b) zahtijevanjem takvih informacija kada je to neophodno u svrhu otkrivanja ili istrage nezakonite trgovine duvanskim proizvodima;
 - (c) neće nerazumno zadržavati informacije;
 - (d) odgovara na zahtjeve za informacijama u vezi sa stavom 4, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom; i
 - (e) štiti i čuva povjerljivim, kako se međusobno dogovori, sve informacije koje se razmjenjuju.
10. Svaka članica zahtijeva dodatni razvoj i širenje opsega relevantnog sistema za praćenje kretanja i praćenje porijekla do momenta do kada sve naknade, relevantni porezi i, kada je primjenljivo, druge obaveze budu plaćene u trenutku proizvodnje, uvoza ili oslobađanja od carinske ili akcizne kontrole.
11. Članice saraduju međusobno i sa nadležnim međunarodnim organizacijama, kako se međusobno dogovore, u razmjeni i razvijanju najboljih praksi za sisteme praćenja kretanja i praćenja porijekla, uključujući:
- (a) omogućavanje razvoja, transfera i nabavke unaprijedenih tehnologija za praćenje kretanja i praćenje porijekla, uključujući znanja, vještine, kapacitet i stručnost;
 - (b) programe podrške za obuku i jačanje kapaciteta za Strane potpisnice koje izraze takvu potrebu; i
 - (c) dalji razvoj tehnologija za obilježavanje i skeniranje jediničnih pakovanja i pakovanja duvanskih proizvoda kojima će se omogućiti pristup informacijama navedenim u stavu 4.
12. Obaveze dodijeljene članici ne obavlja niti se delegiraju duvanskoj industriji.
13. Svaka članica dužna je da osigura da njeni nadležni organi, prilikom učešća u režimu praćenja kretanja i praćenja porijekla, imaju interakciju sa duvanskom industrijom i onima koji predstavljaju interese duvanske industrije, samo u mjeri u kojoj je to strogo neophodno radi implementacije ovog člana.
14. Svaka članica može zahtijevati od duvanske industrije da snosi sve troškove u vezi sa obavezama te članice prema ovom članu 8.

Član 9

Vođenje evidencije

1. Svaka članica dužna je da zahtijeva, prema potrebi, da sva fizička i pravna lica koja se bave lancem snabdijevanja duvanom, duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom da vode potpunu i tačnu evidenciju svih relevantnih transakcija. Takva evidencija mora omogućiti punu odgovornost za materijale koje koriste u proizvodnji svojih duvanskih proizvoda.
2. Svaka članica dužna je da zahtijeva, prema potrebi, da lica kojima je izdata licenca u skladu sa članom 5 dostave na zahtjev sljedeće informacije nadležnim organima:

- (a) opšte informacije o tržišnom obimu, trendovima, prognozama i druge relevantne informacije; i
 - (b) količinama duvanskih proizvoda i proizvodne opreme koje su u posjedu, pod nadzorom ili pod kontrolom lica nosioca licence, koje se drže u carinskim ili akciznim skladištima u režimu tranzita ili pretovara ili suspendovanja carine na dan zahtjeva.
3. U pogledu duvanskih proizvoda i proizvodne opreme koji se prodaju ili proizvode na teritoriji članice za izvoz ili koji podliježu suspenziji kretanja u tranzitu ili pretovara zbog carine na teritoriji članice, svaka članica je dužna, po potrebi, da zahtijeva da lica kojima je izdata licenca u skladu sa članom 6 dostave, na zahtjev, nadležnim organima u zemlji otpremanja (elektronskim putem, gdje postoji infrastruktura) u trenutku napuštanja teritorije njihove kontrole sljedeće informacije:
 - (a) datum isporuke sa poslednjeg mjesta fizičke kontrole proizvoda;
 - (b) detaljne informacije vezane za otpremljene proizvode (uključujući brend, količinu, skladište);
 - (c) namjeravana trasa i destinacija isporuke;
 - (d) identitet fizičkog ili pravnog lica kome se isporučuju proizvodi;
 - (e) način transporta, uključujući identitet špeditera;
 - (f) očekivani datum dospijeca isporuke na ciljanu destinaciju isporuke; i
 - (g) ciljno tržište za maloprodaju ili korišćenje.
 4. Ako je izvodljivo, svaka članica dužna je da zahtijeva da uzgajivači duvana, izuzev tradicionalnih uzgajivača koji rade na nekomercijalnoj osnovi, vode potpunu i tačnu evidenciju o svim relevantnim transakcijama u koje su uključeni, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
 5. Za potrebe implementacije stava 1, svaka članica usvaja efektivne zakonske, izvršne, administrativne ili druge mere kojima se zahtijeva da se cjelokupna evidencija:
 - (b) čuva u periodu od najmanje četiri godine;
 - (c) stavlja na uvid nadležnim organima; i
 - (d) čuva u formatu koji zahtijevaju nadležni organi.
 6. Svaka članica, po potrebi i u skladu sa nacionalnim zakonima, uspostavlja sistem za razmjenu detalja sadržanih u evidenciji koja se vodi u skladu sa ovim članom sa drugim članicama.
 7. Članice nastoje da sarađuju međusobno i sa nadležnim međunarodnim organizacijama, u progresivnoj razmjeni i razvoju unaprijeđenih sistema za vođenje evidencije.

Član 10

Bezbjednost i preventivne mere

1. Svaka članica, po potrebi, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i ciljevima Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, zahtijeva da sva fizička i pravna lica u skladu sa članom 6 preduzimaju sve neophodne mjere da spriječe skretanje duvanskih proizvoda u kanale nedozvoljene trgovine, uključujući, između ostalog:
 - (a) izvještavanje nadležnim organima;
 - (i) o prekograničnom transferu značajnih količina gotovog novca u iznosima propisanim nacionalnim zakonodavstvom ili o prekograničnim plaćanjima u naturi; i
 - (ii) svim "sumnjivim transakcijama"; i
 - (b) snabdijevanju duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme samo u iznosima koji odgovaraju potražnji za takvim proizvodima u okviru ciljnog tržišta za maloprodaju ili korišćenje.
2. Svaka članica, po potrebi, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i ciljevima Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, zahtijeva da plaćanja za transakcije koje obavljaju fizička ili pravna lica u skladu sa članom 6 budu dozvoljena samo u valuti i u istom iznosu koji je naveden na fakturi i samo kroz pravne modalitete plaćanja finansijskih institucija koje se nalaze na teritoriji ciljnog tržišta za maloprodaju i ne mogu se vršiti putem bilo kog drugog alternativnog sistema doznaka.
3. Članica može da zahtijeva da se sva da plaćanja za transakcije koje obavljaju fizička ili pravna lica u skladu sa članom 6 za materijale koji se koriste za proizvodnju duvanskih proizvoda u njenoj nadležnosti budu dozvoljena samo u valuti i u istom iznosu koji je naveden na fakturi i samo kroz pravne modalitete plaćanja finansijskih institucija koje se nalaze na teritoriji ciljnog tržišta za maloprodaju i ne mogu se vršiti putem bilo kog drugog alternativnog sistema doznaka.
4. Svaka članica osigurava da svako kršenje zahtjeva iz ovog člana podliježe odgovarajućim krivičnim, građanskim ili administrativnim procedurama i efektivnim, proporcionalnim i destimulativnim sankcijama, uključujući, po potrebi, suspenziju ili ukidanje licence.

Član 11

Prodaja preko interneta, telekomunikacija ili drugih tehnologija u razvoju

1. Svaka članica dužna je da zahtijeva da se sva pravna i fizička lica koja se bave transakcijama u vezi sa duvanskim proizvodima preko interneta, telekomunikacija ili drugih načina prodaje zasnovanih na tehnologiji u razvoju pridržavaju svih relevantnih obaveza obuhvaćenih ovim Protokolom.
2. Svaka članica razmatra zabranu maloprodaje duvanskih proizvoda preko interneta, telekomunikacija ili drugih načina prodaje zasnovanih na tehnologiji u razvoju.

Član 12

Slobodne zone i međunarodni tranzit

1. Svaka strana dužna je da, u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola za tu članicu, implementira efektivne kontrole svake proizvodnje i transakcija duvanom i duvanskim proizvodima, u slobodnim zonama, korišćenjem svih relevantnih mjera predviđenih ovim Protokolom.
2. Pored toga, zabranjeno je miješanje duvanskih proizvoda sa neduvanskim proizvodima u jednom kontejneru ili bilo kojoj drugoj sličnoj prevoznj jedinici u vrijeme uklanjanja iz slobodnih zona.
3. Svaka članica je dužna, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, da usvoji i primijeni kontrolne i mjere verifikacije na međunarodni tranzit ili pretovar na svojoj teritoriji duvanskih proizvoda i proizvodne opreme u skladu sa odredbama ovih Protokola u cilju sprječavanja nezakonite trgovine tim proizvodima.

Član 13

Bescarinska prodaja

1. Svaka članica sprovodi efektivne mjere da uskladi svu bescarinsku (duty free) prodaju sa svim relevantnim odredbama ovog Protokola, uzimajući u obzir član 6 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.
2. Najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola, Sjedinjena članica osigurava na svom narednom zasjedanju da se istraživanje utemeljeno na dokazima obavlja kako bi se potvrdio obim nezakonite trgovine duvanskim proizvodima u vezi sa bescarinskom prodajom takvih proizvoda. Na osnovu takvog istraživanja, Sjedinjena članica razmatra odgovarajuće dalje mjere.

DIO IV: PREKRŠAJI

Član 14

Nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela

1. Svaka članica usvaja, u skladu sa osnovnim principima svog domaćeg zakonodavstva, one zakonske i druge mjere koje mogu biti neophodne da bi se sljedeće radnje ustanovile kao nezakonite u skladu sa njenim domaćim zakonima:
 - (a) proizvodnja, veleprodaja, posredovanje, prodaja, transport, distribucija, skladištenje, isporuka, uvoz ili izvoz duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme suprotno odredbama ovog Protokola;
 - (b) (i) proizvodnja, veleprodaja, posredovanje, prodaja, transport, distribucija, skladištenje, isporuka, uvoz ili izvoz duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme bez plaćanja važećih carina, poreza i drugih naknada ili bez važećih fiskalnih pečata, jedinstvenih identifikacionih oznaka ili bilo kojih drugih potrebnih oznaka ili naljepnica;
 - (ii) sva druga djela krijumčarenja ili pokušaja krijumčarenja duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme koja nijesu obuhvaćena stavom (b)(i);
 - (c) (i) svaki drugi oblik nezakonite proizvodnje duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme ili duvanskih pakovanja sa lažnim fiskalnim markicama, jedinstvenim identifikacionim oznakama ili bilo kojim drugim potrebnim oznakama ili naljepnicama;
 - (ii) veleprodaja, posredovanje, prodaja, transport, distribucija, skladištenje, isporuka, uvoz ili izvoz nedozvoljeno proizvedenog duvana, nedozvoljenih duvanskih proizvoda, proizvoda koji nose lažne fiskalne markice i/ili druge potrebne oznake i naljepnice ili nedozvoljena proizvodna oprema;
 - (d) miješanje duvanskih proizvoda sa neduvanskim proizvodima tokom progresije kroz lanac snabdijevanja u svrhu prikrivanja ili maskiranja duvanskih proizvoda;
 - (e) miješanje duvanskih proizvoda sa neduvanskim proizvodima suprotno članu 12.2 ovog Protokola;
 - (f) korišćenje interneta, telekomunikacija ili bilo kojih drugih načina prodaje duvanskih proizvoda zasnovanih na tehnologiji u razvoju u suprotnosti sa ovim Protokolom;

- (g) dobijanje, od strane lica licenciranog u skladu sa članom 6, duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme od lica koje bi trebalo da je, ali nije licencirano u skladu sa članom 6;
 - (h) ometanje bilo kog javnog službenika ili ovlašćenog službenika u obavljanju dužnosti u vezi sa prevencijom, zaustavljanjem, otkrivanjem, istragom ili otklanjanjem nezakonite trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom;
 - (i) (i) davanje bilo kakve materijalne izjave koja je lažna, obmanjujuća ili nepotpuna, ili ako nedavanje svih potrebnih informacija bilo kom javnom službeniku ili ovlašćenom službeniku u obavljanju dužnosti koja se odnosi na prevenciju, odvracanje, otkrivanje, istragu ili otklanjanje nedozvoljene trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom i kada nije u suprotnosti sa pravom na ćutanje;
 - (ii) netačno prijavljivanje na zvaničnim obrascima opisa, količine i vrijednosti duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme ili svih drugih informacija navedenih u Protokolu radi;
 - (a) izbjegavanja plaćanja važećih carina, poreza i drugih naknada ili
 - (b) prejudiciranja bilo kojih mjera kontrole za prevenciju, zaustavljanje, otkrivanje, istragu ili uklanjanje nedozvoljene trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom;
 - (iii) nesačinjavanje ili nevođenje evidencije predviđene ovim Protokolom ili vođenje lažne evidencije; i
 - (j) pranje prihoda od nezakonitog ponašanja utvrđenog kao krivično djelo u skladu sa stavom 2.
2. Svaka članica, u skladu sa osnovnim načelima svog domaćeg prava, utvđjuje koje od nezakonitog ponašanja iz stava 1 ili bilo kog drugog ponašanja u vezi sa nezakonitom trgovinom duvanom, duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom u suprotnosti s odredbama ovoga Protokola predstavlja krivično djelo i usvaja zakonodavne i druge mjere koje mogu biti potrebne za davanje snage takvom utvrđivanju.
 3. Svaka članica obavještava Sekretarijat ovog Protokola koje od nezakonitog ponašanja iz stavova 1 i 2 koje je ta Strana utvrdila da predstavlja krivično djelo u skladu sa stavom 2, i dostavlja Sekretarijatu kopije svojih zakona, ili njihov opis, koji podržavaju stav 2, i sve naknadne izmjene tih zakona.
 4. Kako bi se poboljšala međunarodna saradnja u borbi protiv krivičnih djela u vezi sa nedozvoljenom trgovinom duvana, duvanskih proizvoda i proizvodne opreme, članice se podstiču da preispitaju svoje nacionalne zakone o pranju novca, uzajamnoj pravnoj pomoći i izručenju, uzimajući u obzir relevantne međunarodne konvencije čije su članice, kako bi osigurale da su na snazi u sprovođenju odredbi ovoga Protokola.

Član 15

Odgovornost pravnih lica

1. Svaka članica usvaja one mjere koje mogu biti neophodne, u skladu sa njenim pravnim principima, za utvrđivanje odgovornosti pravnih lica za nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela definisana u članu 14 ovog Protokola.
2. U skladu sa zakonskim principima svake članice, odgovornost pravnih lica može biti krivična, građanska ili administrativna.
3. Takva odgovornost ne dovodi u pitanje odgovornost fizičkih lica koja su učestvovala u nezakonitom ponašanju ili počinila krivična djela utvrđena u skladu sa nacionalnim zakonom i propisima i članom 14 ovog Protokola.

Član 16

Krivično gonjenje i sankcije

1. Svaka članica usvaja one mjere koje mogu biti neophodne, u skladu sa nacionalnim zakonom, da osiguraju da fizička i pravna lica koja se smatraju odgovornim za nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 podliježu efektivnim, proporcionalnim i destimulativnim krivičnim i nekrivičnim sankcijama, uključujući monetarne sankcije.
2. Svaka članica nastoji da osigura da se sva diskreciona zakonska ovlašćenja prema njenom domaćem zakonu u pogledu krivičnog gonjenja lica za nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela utvrđena prema članu 14, sprovode kako bi se maksimizirala efektivnost mjera za sprovođenje zakona u pogledu takvog nezakonitog ponašanja, uključujući krivična djela, i uz dužnu pažnju prema potrebi da se obeshrabri takvo nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela.
3. Ništa sadržano u ovom Protokolu ne utiče da su principi da se opis nezakonitog ponašanja, uključujući krivična djela utvrđena u skladu sa ovim Protokolom i važećom pravnom odbranom ili drugim pravnim principima koji kontrolišu zakonitost ponašanja rezervisani na domaće zakonodavstvo članice i da se takvo nezakonito ponašanje, uključujući krivična djela, krivično gone i sankcionišu u skladu sa tim zakonom.

Član 17

Plaćanje zapljene

Članice treba, u skladu sa svojom domaćim zakonodavstvom, da razmotre usvajanje onih zakonskih i drugih mjera koje mogu biti neophodne da bi ovlastile nadležne organe da nametnu plaćanje iznosa proporcionalnog izgubljenim porezima i taksama od proizvođača, distributera, uvoznika ili izvoznika zaplijenjenog duvana, duvanskih proizvoda i/ili proizvodne opreme.

Član 18

Otuđenje ili uništavanje

Sav konfiskovan duvan, duvanski proizvodi i proizvodna oprema moraju biti uništeni korišćenjem metoda koje ne zagađuju životnu sredinu, u najvećoj mogućoj mjeri, ili otuđeni u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Član 19

Specijalne tehnike istrage

1. Ukoliko osnovni principi njihovog domaćeg pravnog sistema to dozvoljavaju, svaka članica je dužna, u okviru svojih mogućnosti i pod uslovima propisanim u domaćem zakonodavstvu, da preduzme neophodne mjere da bi omogućila odgovarajuću upotrebu kontrolisane isporuke i, gdje to smatra adekvatnim, upotrebu drugih specijalnih tehnika istrage, kao što su elektronski ili drugi oblici nadzora i tajne operacije od strane svojih nadležnih organa na njenoj teritoriji u cilju efektivne borbe protiv nezakonite trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom.
2. U cilju sprovođenja istrage krivičnih djela utvrđenih u skladu sa članom 14, članice se podstiču na zaključivanje, kada je to potrebno, odgovarajućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana za upotrebu tehnika navedenih u stavu 1 u kontekstu saradnje na međunarodnom nivou.
3. U odsustvu sporazuma ili aranžmana navedenih u stavu 2, odluka da se upotrebe takve specijalne tehnike istrage na međunarodnom nivou donosi se po principu "od slučaja do slučaja" i pri tome je moguće, kada je potrebno, uzeti u obzir finansijske aranžmane i sporazume vezane za primenu mjerodavnog prava od strane relevantne članice.
4. Članice priznaju značaj i potrebu za postojanjem međunarodne saradnje i pružanjem pomoći u ovoj oblasti, i dužne su da međusobno saraduju i da saraduju s drugim međunarodnim organizacijama u razvoju kapaciteta za ostvarivanje ciljeva ovog člana.

DIO V: MEĐUNARODNA SARADNJA

Član 20

Razmjena opštih informacija

1. U cilju ostvarenja ciljeva ovog Protokola, članice izvještavaju, kao dio izvještavanja instrumentalno relevantnih informacija iz Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana, u skladu sa domaćim zakonodavstvom i po potrebi, između ostalog, o pitanjima kao što su:
 - (a) na agregatnoj osnovi, detalji o zapljenama duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme, kvantitet, vrijednost zapljene, opis proizvoda, datumi i mjesta proizvodnje i izbjegnuti porezi;
 - (b) uvoz, izvoz, tranzit, plaćeni porez i prodaja oslobođena carine, kvantitet ili vrijednost proizvodnje duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne;
 - (c) trendovi, načini skrivanja i metode rada koji se koriste u nedozvoljenoj trgovini duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom; i
 - (d) sve druge relevantne informacije, prema dogovoru članica.
2. Članice saraduju međusobno i sa nadležnim međunarodnim organizacijama u izgradnji kapaciteta članica za prikupljanje i razmjenu informacija.
3. Članice čuvaju povjerljivost navedene informacije i samo za korišćenje članica, osim ako članica koja je dostavila informacije ne naznači drugačije.

Član 21

Razmjena izvršnih informacija

1. Članice razmjenjuju, u skladu sa domaćim zakonodavstvom ili bilo kojim važećim međunarodnim ugovorima, po potrebi, na vlastitu inicijativu ili na inicijativu članice koja dostavi propisno obrazloženje da su te informacije neophodne za potrebe otkrivanja ili istrage nedozvoljene trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom sljedeće informacije:

- (a) evidenciju o izdavanju licence predmetnim fizičkim i pravnim licima;
 - (b) informacije za identifikaciju, nadzor i krivično gonjenje fizičkih ili pravnih lica uključenih u nedozvoljenu trgovinu duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom;
 - (c) evidenciju o istragama i krivičnom gonjenju; i
 - (d) evidenciju o plaćanju za uvoz, izvoz ili bescarisnu prodaju duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme; i
 - (e) detalje zaplijene duvana, duvanskih proizvoda ili proizvodne opreme (uključujući informacije o konkretnom slučaju, po potrebi, količini, vrijednosti zapljene, opis proizvoda), uključenim subjektima, datumu i mjestu proizvodnje) i načinu rada (uključujući sredstva prevoza, prikrivanje, trasu i otkrivanje).
2. Informacije primljene od članica u skladu sa ovim članom koriste se isključivo za postizanje ciljeva ovog Protokola. Članice mogu naznačiti da se takve informacije ne smiju prosljeđivati bez dogovora sa Stranom koja je dostavila informacije.

Član 22

Razmjena informacija: poverljivost i zaštita informacija

1. Svaka članica dužna je da imenuje kompetentni nadležni organ kome se dostavljaju podaci navedeni u članovima 20, 21 i 24 i da o takvom imenovanju obavijesti članice preko Sekretarijata konvencije.
2. Razmjena informacija u skladu sa ovim Protokolom podliježe domaćem zakonodavstvu kojim se reguliše povjerljivost i privatnost. Članice dužne su da zaštite, na osnovu međusobnog dogovora, sve povjerljive informacije koje se razmjenjuju.

Član 23

Pružanje pomoći i saradnja: obuka, tehnička pomoć i saradnja u naučnim, tehničkim i tehnološkim pitanjima

1. Članice dužne su da saraduju, međusobno i/ili preko nadležnih međunarodnih i regionalnih organizacija, u obezbjeđivanju obuke, tehničke pomoći i saradnje u naučnim, tehničkim i tehnološkim pitanjima, u cilju ostvarenja ciljeva ovog Protokola, kako se međusobno dogovori. Takva pomoć može da obuhvata prenos znanja ili odgovarajuće tehnologije u oblasti prikupljanja podataka, sprovođenja zakona, praćenja kretanja i praćenja porijekla, upravljanja informacijama, zaštiti ličnih podataka, sudske zabrane, elektronskog nadzora, forenzičke analize, uzajamne pravne pomoći i izručenja.
2. Članice mogu, prema potrebi, da zaključuju bilateralne, multilateralne ili druge ugovore i sporazume u cilju promovisanja obuke, tehničke pomoći i saradnje u naučnim, tehničkim i tehnološkim pitanjima uzimajući u obzir potrebe članice koje su zemlje u razvoju i članice sa ekonomijama u tranziciji.
3. Članice saraduju, prema potrebi, u razvoju i istraživanju mogućnosti identifikacije tačnog geografskog porijekla zaplijenjenog duvana i duvanskih proizvoda.

Član 24

Pružanje pomoći i saradnja: istraga i krivično gonjenje izvršilaca krivičnih dela

1. Članice su dužne, u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom, da preduzimaju sve neophodne mjere, kada je to potrebno, da ojačaju saradnju putem multilateralnih, regionalnih ili bilateralnih ugovora o sprječavanju, otkrivanju, istrazi, krivičnom gonjenju i kažnjavanju fizičkih ili pravnih lica koja se bave nezakonitom trgovinom duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom.
2. Svaka članica dužna je da osigura da administrativni, regulatorni, izvršni i drugi nadležni organi čiji je zadatak borba protiv nezakonite trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom (uključujući, gde je to moguće u skladu sa nacionalnim zakonima, sudstvo) saraduju i razmjenjuju relevantne informacije na nacionalnom i međunarodnom nivou u skladu sa uslovima propisanim nacionalnim zakonima te članice.

Član 25

Zaštita suvereniteta

1. Članice izvršavaju svoje obaveze definisane u ovom Protokolu na način koji je u skladu sa principima suverene jednakosti i teritorijalnog integriteta država i nemiješanja u unutrašnje politike drugih država.
2. Ništa što je navedeno u ovom Protokolu ne daje pravo članicama da djeluju na teritoriji druge članice, odnosno da imaju zakonodavna ovlašćenja koja su isključivo rezervisana za vlasti te druge države u skladu sa njenim nacionalnim zakonima.

Član 26

Nadležnost

1. Svaka članica usvaja mjere koje su neophodne za utvrđivanje njene nadležnosti za krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 kada je:
 - (a) krivično djelo počinjeno na teritoriji te članice, ili
 - (b) krivično djelo počinjeno na plovilu pod zastavom te članice ili u letjelici koja je registrovana po zakonima te članice u trenutku kada je predmetno krivično djelo počinjeno.
2. U skladu sa članom 25, članica može takođe da utvrdi nadležnost nad bilo kojim drugim krivičnim delom kada je:
 - (a) krivično djelo počinjeno protiv te članice;
 - (b) krivično djelo počinjeno od strane državljanina te članice ili lica bez državljanstva koje boravi na njenoj teritoriji; ili
 - (c) krivično djelo je jedno od onih koja su utvrđena u skladu sa članom 14 i počinjeno je izvan njene teritorije u cilju izvršenja krivičnog dela utvrđenog pod članom 14 na njenoj teritoriji;
3. Za potrebe člana 30, svaka članica usvaja mjere koje su neophodne za utvrđivanje njene nadležnosti za krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 kada je navodni počinitelj prisutan na njenoj teritoriji i ta država ne izruči takvo lice isključivo na osnovu toga što je to lice njen državljanin.
4. Svaka članica takođe može da usvoji mjere koje su neophodne za utvrđivanje njene nadležnosti za krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 kada je navodni počinitelj prisutan na njenoj teritoriji i ta država ne izruči takvo lice.
5. Ukoliko je članica koja sprovodi svoju nadležnost u skladu sa stavom 1 ili 2 obaviještena ili je na drugi način saznala da jedna ili više drugih članica sprovede istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak po osnovu istog djela, nadležni organi tih članica dužni su, u mjeri u kojoj je to adekvatno, da se međusobno konsultuju u cilju koordinacije njihovih aktivnosti.
6. Ne dovodeći u pitanje norme opštih međunarodnih zakona, ovaj Protokol ne isključuje sprovođenje krivične nadležnosti koju je utvrdila članica u skladu sa svojim nacionalnim zakonima.

Član 27

Saradnja u sprovođenju zakona

1. Svaka članica usvaja, u okvirima svojih respektivnih zakonskih i administrativnih sistema, efektivne mjere da bi:
 - (a) poboljšala i, kada je potrebno, uspostavila bi kanale komunikacije između nadležnih organa, agencija i službi kako omogućile bezbjednu i brzu razmjenu informacija vezanih za sve aspekte krivičnih djela utvrđena u skladu sa članom 14;
 - (b) osigurala efektivnu saradnju između nadležnih organa, agencija, carine, policije i drugih izvršnih organa;
 - (c) saradivala sa drugim članicama u vršenju upita povodom posebnih slučajeva po osnovu krivičnih djela utvrđenih u skladu sa članom 14 u vezi sa:
 - (i) identitetom, prebivalištem i aktivnostima lica za koje se sumnja da su učestvovala u takvim krivičnim djelima ili lokacijama drugih povezanih lica;
 - (ii) kretanjem imovine stečene kriminalom ili imovine koja je proistekla iz izvršenja takvih krivičnih djela; i
 - (iii) kretanjem imovine, opreme ili drugih instrumenata koji su korišćeni ili za koje je postojala namjera da budu korišćeni u izvršenju takvih krivičnih djela;
 - (d) dostavila, kada je potrebno, neophodne predmete ili količine supstanci za potrebe analize ili istrage;
 - (e) omogućila efektivnu saradnju među svojim nadležnim organima, agencijama i službama i promovisala razmjenu zaposlenih i drugih stručnjaka, uključujući, u skladu sa bilateralnim ugovorima ili sporazumima zaključenim između uključenih članica, postavljanje službenika za vezu;
 - (f) razmjenjivala relevantne informacije sa drugim članicama o posebnim sredstvima i metodama koje koriste fizička ili pravna lica u izvršavanju takvih krivičnih djela, uključujući, gdje se to može primijeniti, trase i transport i upotrebu lažnih isprava, izmijenjenih ili lažnih dokumenata ili drugih sredstava za prikriivanje njihovih aktivnosti; i
 - (g) razmjenjivala relevantne informacije i koordinirala administrativne i druge mjere preduzete po potrebi u cilju ranog otkrivanja krivičnih djela utvrđenih u skladu sa članom 14.

2. U cilju ostvarenja ciljeva ovog Protokola, članice dužne su da razmotre mogućnost zaključenja bilateralnih ili multilateralnih ugovora ili sporazuma o direktnoj saradnji između njihovih agencija za sprovođenje zakona i, gdje takvi ugovori ili sporazumi već postoje, da ih po potrebi izmijene i dopune. U nedostatku takvih ugovora ili sporazuma između uključenih članica, članice mogu smatrati ovaj Protokol kao osnovu za međusobnu saradnju u sprovođenju zakona u pogledu krivičnih djela navedenih u ovom Protokolu. Kad god je to prikladno, članice u potpunosti koriste ugovore ili sporazume, uključujući međunarodne ili regionalne organizacije, da bi poboljšale saradnju između svojih agencija za sprovođenje zakona.
3. Članice nastoje da saraduju u skladu sa svojim mogućnostima u pronalaženju pravog odgovora na transnacionalnu nedozvoljenu trgovinu duvanskim proizvodima izvršenu korišćenjem moderne tehnologije.

Član 28

Međunarodna pravna pomoću aministrativnim stvarima

U skladu sa njihovim domaćim pravnim i administrativnim sistemima, članice dužne su da dostavljaju jedna drugoj, bilo na zahtjev ili na vlastitu inicijativu, informacije neophodne da bi se osigurala pravilna primjena zakona o carini i drugih relevantnih zakona za sprječavanje, otkrivanje, istragu, krivično gonjenje i borbu protiv nedozvoljene trgovine duvanom, duvanskim proizvodima ili proizvodnom opremom. Članice dužne su da smatraju te informacije povjerljivim i namijenjenim ograničenoj upotrebi, osim ako članica koja je dostavila te informacije ne naznači drugačije. Te informacije mogu da uključe:

- (a) nove carinske i druge tehnike sprovođenja zakona čija je efektivnost dokazana;
- (b) nove trendove, sredstva ili načine bavljenja nedozvoljenom trgovinom duvana, duvanskih proizvoda i proizvodne opreme;
- (c) robu za koju se zna da je uključena u nezakonitu trgovinu duvanom, duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom, kao i detaljan opis, ambalaže, transporta i skladištenja i metode koje se koriste vezano za tu robu;
- (d) fizička ili pravna lica za koje je poznato da su počinila ili koja su bila uključena u izvršenje djela utvrđenih u članu 14; i
- (e) bilo koje druge informacije koje mogu da pomognu nadležnim agencijama u procjeni rizika u svrhu kontrole i drugih svrha sprovođenja zakona.

Član 29

Međunarodna pravna pomoć

1. Članice dužne su da jedna drugoj obezbijede najveću moguću mjeru pravne pomoći u istragama, krivičnom gonjenju i sudskim postupcima vezanim za krivična djela utvrđena u članu 14 ovog Protokola.
2. Međunarodna pravna pomoć obezbjeđuje se u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa relevantnim zakonima, ugovorima, sporazumima i aranžmanima članice od koje se traži u vezi sa istragama, krivičnim gonjenjem i sudskim postupcima u vezi sa prekršajima za koje se pravna lica mogu smatrati odgovornim u skladu sa članom 15 ovog Protokola na teritoriji članice koja je traži.
3. Međunarodna pravna pomoć koja se obezbjeđuje u skladu sa ovim članom može se zahtijevati za bilo koju od sljedećih svrha:
 - (a) uzimanje dokaza ili izjava od lica;
 - (b) uručivanje sudskih dokumenata;
 - (c) izvršavanja pretraživanja i oduzimanje i zamrzavanje;
 - (d) ispitivanje objekata i lokacija;
 - (e) pružanje informacija, dokaznih predmeta i vještačenje;
 - (f) obezbjeđivanje originala ili ovjerenih kopija relevantnih dokumenata i evidencija, uključujući
 - (g) identifikovanje ili praćenje porijekla prihoda od kriminala, imovine, sredstava ili drugih stvari u dokazne svrhe;
 - (h) olakšavanje dobrovoljnog pojavljivanja osoba u Strani potpisnici koja upućuje zahtjev; i
 - (i) bilo koju drugu vrstu pomoći koja nije u suprotnosti sa domaćim pravom članice kojoj je zahtjev upućen.
4. Ovaj član ne utiče na obaveze prema bilo kom drugom ugovoru, bilateralnom ili multilateralnom, koji reguliše ili će regulisati, u cjelini ili djelimično, međunarodnu pravnu pomoć.
5. Stavovi 6 do 24, na temelju reciprociteta, primjenjuju se na zahtjeve podnešene u skladu sa ovim članom ako članice koje su u pitanju nijesu obavezane ugovorom ili međudržavnim sporazumom o međunarodnoj pravnoj pomoći. Ako su se članice obavezale takvim ugovorom ili međuvladinim sporazumom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe tog ugovora ili međuvladinog sporazuma, izuzev ako se predmetne članice ne dogovore

da primjenjuju stavove 6 do 24 kao zamjenu istih. Članice se snažno ohrabruju da primjenjuju ove stavove ako oni olakšavaju saradnju.

6. Članice određuju centralni nadležni organ koji će imati odgovornost i ovlaštenje za primanje zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć bilo da ih izvršavaju ili da ih prenose svojim nadležnim tijelima na izvršenje. Kad članica ima poseban region ili teritoriju sa zasebnim sistemom međunarodne pravne pomoći, ona može odrediti zasebni centralni nadležni organ koji će imati istu funkciju za taj region ili teritoriju. Centralni nadležni organi su dužni da osiguraju brzo i ispravno izvršavanje ili prosljeđivanje primljenih zahtjeva. Ako centralni nadležni organ proslijedi zahtjev nadležnog tijela za izvršenje, dužno je da podstiče na brzo i ispravno izvršenje zahtjeva od strane nadležnog organa. Svaka članica obavještava rukovodioca Sekretarijata Konvencije u trenutku pristupanja, prihvatanja, odobrenja, formalne potvrde ili ratifikacije ovog Protokola centralnog nadležnog organa određenog u tu svrhu. Prenos zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć i bilo kakva komunikacije u vezi sa njima obavlja se između centralnih nadležnih organa koje su odredile članice. Ovaj zahtjev ne dovodi u pitanje pravo članice da traži da joj se takvi zahtjevi i saopštenja dostavljaju diplomatskim kanalima i, u hitnim slučajevima, gdje su članice saglasne, posredstvom odgovarajućih međunarodnih organizacija, ako je to moguće.
7. Zahtjevi se podnose u pisanom obliku ili, gdje je to moguće, na bilo koji način kojim se može načiniti pisani zapis, na jeziku koji je prihvatljiv za članicu koja je uputila zahtjev, pod uslovima koji omogućuju članici da utvrdi autentičnost. Jezik ili jezici prihvatljivi za svaku članicu saopštavaju se rukovodiocu Sekretarijata Konvencije u trenutku pristupanja, prihvatanja, odobrenja, formalne potvrde ili ratifikacije ovog Protokola. U hitnim slučajevima, i kad se članice saglase, zahtjevi se mogu uputiti usmeno, ali se potvrđuju u pisanom obliku.
8. Zahtjev za međunarodnu pravnu pomoć sadrži:
 - (a) identitet nadležnog organa koji podnosi zahtjev;
 - (b) predmet i prirodu istrage, krivičnog gonjenja ili sudskog postupka na koji se zahtjev odnosi, i ime i funkcije nadležnog organa koje vodi tu istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak;
 - (c) sažetak relevantnih činjenica, osim u odnosu na zahtjeve za potrebe uručivanja sudskih dokumenata;
 - (d) opis zatražene pomoći i pojedinosti o bilo kom postupku koji članica koja je uputila zahtjev želi da se slijedi;
 - (e) gdje je to moguće, identitet, mjesto i državljanstvo bilo kog predmetnog lica;
 - (f) svrhu za koju se dokazi, informacije ili aktivnosti traže; i
 - (g) odredbe domaćeg zakonodavstva relevantnih za krivično djelo i predviđenu kaznu.
9. Članica kojoj je upućen zahtjev može zatražiti dodatne informacije kada se to čini neophodnim za izvršenje zahtjeva u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom ili kada to može olakšati takvo izvršenje.
10. Zahtjev se izvršava u skladu sa domaćim zakonodavstvom članice kojoj je upućen zahtjev, u mjeri u kojoj nije u suprotnosti sa domaćim zakonodavstvom članice kojoj je upućen zahtjev i, ako je moguće, u skladu sa procedurama navedenim u zahtjevu.
11. Članica koja upućuje zahtjev ne smije prenositi ili koristiti informacije ili dokaze koje je dostavila članica kojoj je upućen zahtjev za istragu, krivično gonjenje ili sudski postupak osim onih koji su navedeni u zahtjevu bez prethodne saglasnosti članice kojoj je upućen zahtjev. Ništa u ovom stavu ne sprječava članicu koja je uputila zahtjev da objelodani u svom postupku informacije ili dokaze koji su oslobađajući za optuženu osobu. U krajnjem slučaju, članica koja upućuje zahtjev obavještava članicu kojoj je upućen zahtjev prije tog objelodanjivanja i, ako se to zahtijeva, konsultovaće se sa članicom kojoj je upućen zahtjev. Ako, u izuzetnim slučajevima, obavještavanje unaprijed nije moguće, članica koja upućuje zahtjev obavještava bez odlaganja članicu kojoj je upućen zahtjev o objelodanjivanju.
12. Članica koja upućuje zahtjev može tražiti da članica kojoj je upućen zahtjev drži u tajnosti činjenice i sadržaj tog zahtjeva, osim u mjeri neophodnoj za izvršenje tog zahtjeva. Ako članica kojoj je upućen zahtjev ne može da ispuni zahtjev o povjerljivosti, o tome će odmah obavijestiti članicu koja je uputila zahtjev.
13. Gdje god je moguće i u skladu s osnovnim načelima domaćeg zakonodavstva, kada je pojedinac na teritoriji članice i mora biti saslušan kao svjedok ili vještak od strane sudskih organa druge članice, prva članica može, na zahtjev ove druge, dopustiti da se saslušanje održati putem videoveze ako nije moguće ili poželjno za pojedinca u pitanju da se lično pojavi na području članice koja to traži. Članice se mogu dogovoriti da saslušanje vode sudski organi članice koja je uputila zahtjev i da njemu prisustvuju sudski organi članice kojoj je upućen zahtjev.
14. Međunarodna pravna pomoć može se odbiti:
 - (a) ako zahtjev nije upućen u skladu s ovim članom;
 - (b) ako članica kojoj je upućen zahtjev smatra da bi izvršenje zahtjeva vjerovatno ugrozilo njen suverenitet, bezbjednost, javni poredak ili druge bitne interese;

- (c) ako bi nadležnim organima članice kojoj je upućen zahtjev bilo zabranjeno njenim domaćim zakonodavstvom da sprovedu traženu aktivnost u vezi sa bilo kojim sličnim djelom da je podvrgnuto istrazi, krivičnom gonjenju ili sudskom postupku u okviru njihovih nadležnosti;
- (d) gdje zahtjev uključuje zločin gdje je maksimalna kazna u članici kojoj je upućen zahtjev manje od dvije godine zatvora ili drugi oblici lišavanja slobode ili ako bi, po prosuđivanju članice kojoj je upućen zahtjev, pružanje pomoći opteretilo njene resurse nesrazmjerno ozbiljnosti zločina, ili
- (e) ako bi bila u suprotnosti sa pravnim sistemom članice kojoj je upućen zahtjev za uzajamnu pravnu pomoć da se predmetni zahtjev odobri.
15. Svako odbijanje međunarodne pravne pomoći mora biti obrazloženo.
16. Članica ne smije odbiti pružanje međunarodne pravne pomoći u skladu sa ovim članom na temelju bankarske tajne.
17. Članice ne mogu odbiti zahtjev za međunarodnu pravnu pomoć isključivo na temelju da se smatra da predmetno krivično djelo uključuje i fiskalna pitanja.
18. Članice mogu odbiti da pruže međunarodnu pravnu pomoć u skladu s ovim članom po osnovu nepostojanja dvostruke kažnjivosti. Međutim, članica kojoj je upućen zahtjev može, kada to smatra potrebnim, pružiti pomoć u mjeri u kojoj odluči po vlastitom nahođenju, bez obzira da li bi taj postupak predstavljao prekršaj prema domaćem pravu članice kojoj je upućen zahtjev.
19. Članica kojoj je upućen zahtjev dužna je izvršiti zahtjev za međunarodnu pravnu pomoć što je prije moguće i maksimalno voditi računa o svim rokovima predloženim od članice koja je uputila zahtjev i za koji je dato obrazloženje, po mogućnosti u zahtjevu. Članica kojoj je upućen zahtjev odgovara na razumne zahtjeve od članice koja je uputila zahtjev u vezi sa napretkom u rješavanju zahtjeva. Članica koja upućuje zahtjev odmah obavještava članicu kojoj je upućen zahtjev kada zatražena pomoć više nije potrebna.
20. Članica kojoj je upućen zahtjev može odložiti međunarodnu pravnu pomoć po osnovu toga da je ometa u tekućoj istrazi, krivičnom gonjenju ili sudskom postupku.
21. Prije nego što odbije zahtjev u skladu sa stavom 14 ili odloži njegovo izvršenje u skladu sa stavom 20, članica kojoj je upućen zahtjev se konsultuje sa članicom koja je uputila zahtjev da razmotri da li se pomoć može odobriti u skladu sa uslovima koje smatra neophodnim. Ako članica koja upućuje zahtjev prihvati pomoć pod tim uslovima, to mora biti u skladu sa tim uslovima.
22. Redovne troškove izvršenja zahtjeva snosi članica kojoj je upućen zahtjev, ukoliko nije drugačije dogovoreno između predmetnih članica. Ako troškovi znatne ili izuzetne prirode jesu ili će biti potrebni za ispunjavanje zahtjeva, članice se konsultuju radi utvrđivanja uslova pod kojima će se zahtjev ispuniti, kao i način na koji se snose troškovi.
23. U slučaju zahtjeva, članica kojoj je upućen zahtjev:
- (a) obezbjeđuje članici koja je uputila zahtjev kopije državnih evidencija, dokumenata ili informacija u svom posjedu koje po njenom domaćem zakonodavstvu dostupni opštoj javnosti; i
- (b) može, po vlastitom nahođenju, obezbijediti članici koja je uputila zahtjev, u cjelini, djelimično ili pod uslovima koje smatra primjerenim, kopije državnih evidencija, dokumenata ili informacija u svom posjedu koje po njenom domaćem zakonodavstvu nijesu dostupni opštoj javnosti.
24. Članice razmatraju, po potrebi, mogućnost sklapanja bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili aranžmana koji bi poslužili svrsi praktičnog efekta ili unaprijeđivanju odredbi ovog člana.

Član 30

Izručenje

1. Ovaj član primjenjuje se na krivična djela utvrđena u skladu sa članom 14 ovog Protokola kada:
- (a) se lice koje je predmet zahtjeva za izručenje nalazi na teritoriji članice kojoj je upućen zahtjev;
- (b) je krivično djelo za koje se traži izručenje kažnjivo prema domaćem zakonodavstvu i članice koja je uputila zahtjev i članice kojoj je upućen zahtjev; i
- (c) se prekršaj kažnjava maksimalnom kazom zatvora ili drugim oblicima lišavanja slobode od najmanje četiri godine ili mnogo težom kaznom ili manjim periodom, kako se dogovore članice u skladu sa bilateralnim ili multilateralnim ugovorima ili drugim međunarodnim sporazumima.
2. Svako od krivičnih djela na koja se ovaj član primjenjuje smatra da je obuhvaćeno kao djelo za koja je predviđeno izručenje prema bilo kom ugovoru o izručenju koji postoji između članica. Članice se obavezuju da uključe takva krivična djela za koja su predviđena izručenja u svaki ugovor o izručenju koji će biti sklopljen između njih.

3. Ako članica koja izručenje uslovljava postojanjem ugovora primi zahtjev za izručenje od druge članice sa kojom nema ugovor o izručenju, ona može smatrati ovaj Protokol pravnom osnovom za izručenje u odnosu na bilo koje krivično djelo na koje se ovaj član primjenjuje.
4. Članice koje ne uslovljavaju izručenje postojanjem ugovora o izručenju priznaju krivična djela na koja se ovaj član primjenjuje kao djela za koja je predviđeno izručenje među njima.
5. Izručenje podliježe uslovima predviđenim domaćim zakonodavstvom članice kojoj je upućen zahtjev ili važećim ugovorima o izručenju, uključujući, između ostalog, uslove u odnosu na minimalnu kaznu za izručenje i osnove po kojima članica kojoj je upućen zahtjev može odbiti izručenje.
6. Članice, shodno njihovom domaćem zakonodavstvu, nastoje da ubrzaju postupak izručenja i pojednostave dokazne zahtjeve u vezi s izručenjem u odnosu na sva krivična djela na koja se ovaj član primjenjuje.
7. Članica na čijoj teritoriji se navodni počinitelj nalazi, ako ne izruči to lice za krivično djelo na koje se ovaj član primjenjuje isključivo na temelju toga što je on ili ona jedan od njenih državljana, dužna je, na zahtjev članice koja traži izručenje, da proslijedi slučaj bez nerazumnog odlaganja svojim nadležnim organima u svrhu krivičnog gonjenja. Ti nadležni organi dužni su donijeti odluku i voditi postupak na isti način kao u slučaju bilo kog drugog djela slične prirode prema domaćem zakonodavstvu te članice. Članice su dužne da sarađuju jedna sa drugom, naročito u proceduralnim i dokaznim aspektima, kako bi osigurale efikasnost takvog krivičnog gonjenja.
8. Kad god je članici dozvoljeno prema njenom domaćem zakonodavstvu da izruči ili na drugi način preda jednog od svojih državljana samo pod uslovom da će ta osoba biti vraćena toj članici da služi kaznu izrečenu nakon suđenja ili postupka za koji se traži izručenje ili predaja te osobe i ta članica i članice koja traži izručenje te osoba se saglase sa ovom opcijom i drugim uslovima koje mogu smatrati prikladnim, takvo uslovno izručenje ili predaja je dovoljno za ispunjenje obaveze iz stava 7.
9. Ako se izručenje koje se traži u svrhu izvršenja kazne odbije jer je tražena osoba državljanin članice kojoj je upućen zahtjev, članica kojoj je upućen zahtjev, ako njeno domaće zakonodavstvo to dopušta, te u skladu sa zahtjevima takvog zakona, nakon zahtjeva članice koja ga je uputila razmatra izvršenje kazne koja je izrečena na temelju domaćeg zakona članice koja je uputila zahtjev ili preostalih zakona.
10. Svakom licu protiv koje se postupak vodi u vezi sa bilo kojim od krivičnih djela na koja se ovaj član primjenjuje garantuje se pravedan tretman u svim fazama postupka, uključujući uživanje svih prava i garancija koje predviđa domaće zakonodavstvo članice na čijoj se teritoriji ta osoba nalazi.
11. Ništa u ovom Protokolu ne tumači se kao nametanje obaveze izručenja ako članica kojoj je upućen zahtjev ima pouzdane osnove da vjeruje da je zahtjev podnešen u svrhu krivičnog gonjenja ili kažnjavanja osobe zbog njegovog/njenog pola, rase, vjere, nacionalnosti, etničkog porijekla ili političkih uvjerenja ili da bi udovoljenje takvom zahtjevu bilo štetno za položaj te osobe iz bilo kog od ovih razloga.
12. Članice ne mogu odbiti zahtjev za izručenje isključivo na temelju toga da se to kazneno djelo smatra da uključuje i fiskalna pitanja.
13. Prije odbijanja izručenje, članica kojoj je upućen zahtjev, kada je to prikladno, konsultuje se sa članicom koja je uputila zahtjev da joj pruži dovoljno prilika da iznese svoja mišljenja i pruži informacije relevantne za njene tvrdnje.
14. Članice nastoje da zaključuju bilateralne i multilateralne sporazume ili aranžmane za izvršenje ili jačanje efikasnosti izručenja. Kada su članice obavezane postojećim ugovorom ili međuvladinim aranžmanom, odgovarajuće odredbe tog ugovora ili međuvladinog aranžmana primjenjuju se osim ako članice nisu saglasne da primijene stavove 1 do 13 u zamjenu istih.

Član 31

Mjere za obezbjeđenje izručenja

1. U skladu sa njenim domaćim zakonom i ugovorima o izručenju, članica koja upućuje zahtjev može, nakon što se uvjerila da okolnosti to garantuju i da su hitne i na zahtjev članica koja upućuje zahtjev, uhapsiti osobu čije se izručenje traži i koja se nalazi na njenoj teritoriji ili preduzeti druge odgovarajuće mjere kako bi osigurala njegovo ili njeno prisustvo u postupku izručenja.
2. O mjerama preduzetim u skladu sa stavom 1 obavještava, u skladu sa nacionalnim zakonima, po potrebi, i bez odlaganja, članica koja upućuje zahtjev.
3. Svako lice prema kome se mjere u skladu sa stavom 1 preduzimaju ima pravo da:
 - (a) komunicira bez odlaganja sa najbližim odgovarajućim predstavnikom države čije je ta osoba državljanin ili, ako je ta osoba bez državljanstva, države na čijoj teritoriji ta osoba ima prebivalište; i
 - (b) ga/je posjeti predstavnik te države.

DIO VI: IZVJEŠTAVANJE

Član 32

Izvještavanje i razmjena informacija

1. Svaka članica dostavlja za potrebe Sjednice članica, preko Sekretarijata Konvencije, periodične izvještaje o svojoj implementaciji ovog Protokola.
2. Format i sadržaj tih izvještaja utvrđuju se na Sjednici članica. Ovi izvještaji čine dio redovnog instrumenta izvještavanja Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.
3. Sadržaj periodičnih izvještaja navedenih u stavu 1 utvrđuje se uzimajući u obzir, između ostalog, sljedeće:
 - (a) informacije o zakonskim, izvršnim, administrativnim ili drugim mjerama preduzetim u cilju implementacije ovog Protokola;
 - (b) informacije, po potrebi, o bilo kakvim ograničenjima ili preprekama na koje se nailazi u toku implementacije ovog Protokola i o mjerama preduzetim u cilju prevazilaženja tih prepreka;
 - (c) informacije, po potrebi, o finansijskoj i tehničkoj pomoći pruženoj, primljenoj ili zahtijevanoj za aktivnosti vezane za eliminisanje nedozvoljene trgovine duvanskim proizvodima; i
 - (d) informacije navedene u članu 20.

U tim slučajevima, kada su relevantni podaci već prikupljeni u sklopu mehanizma izvještavanja Konferencije članica, Sjednica članica ne treba da duplira te napore.
4. Sjednica članica, u skladu sa članovima 33 i 36, dužna je da razmotri načine da pruži pomoć članicama koje su zemlje u razvoju i članicama sa ekonomijama u tranziciji, na njihov zahtjev, u ispunjenju njihovih obaveza prema ovom članu.
5. Izvještavanje informacija u skladu sa tim članovima mora da bude u okvirima nacionalnih zakona koji regulišu poverljivost i privatnost. Članice dužne su da zaštite, kako se međusobno dogovore, sve poverljive informacije koje izvještavaju ili razmjenjuju.

DEO VII: INSTITUCIONALNI SPORAZUMI I FINANSIJSKI RESURSI

Član 33

Sjednica Strana potpisnica

1. Ovim se uspostavlja Sjednica članica ovog Protokola. Prvo zasijedanje Sjednice članica sazvaće Sekretarijat Konvencije odmah prije ili odmah nakon sljedećeg redovnog zasijedanja Konferencije članica nakon stupanja na snagu ovog Protokola.
2. Nakon toga, Sekretarijat konvencije saziva redovna zasjedanja sjednice članica, odmah prije ili odmah nakon redovnih sjednica Konferencije članica.
3. Vanredna zasijedanja Sjednice članica održavaju se kada se o tome donese odluka na sjednici ili na pisani zahtjev bilo koje članice, pod uslovom da, u roku od šest meseci nakon što im je Sekretarijat Konvencije prosljedio taj zahtjev, takvu odluku podrži najmanje jedna trećina članica.
4. Poslovnik i Finansijski pravilnik Konferencije članica Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana primenjuje se mutatis mutandis na Sjednicu članica osim ako Sjednica članica ne odluči drugačije.
5. Sjednica članica redovno procjenjuje implementaciju ovog Protokola i donosi odluke neophodne za promovisanje njegove efektivne implementacije.
6. Sjednica članica odlučuje o nivou i mehanizmu dobrovoljno procijenjenih doprinosa od članica Protokola za rad ovog Protokola, kao i druge moguće resurse za njegovu implementaciju.
7. Na svakom redovnom zasijedanju, Sjednica članica konsenzusom usvaja budžet i plan rada za finansijski period do narednog redovnog zasijedanja, koji će biti različit od budžeta i plana rada Okvirne SZO konvencije o kontroli duvana.

Član 34

Sekretarijat

1. Sekretarijat konvencije je Sekretarijat ovog Protokola.
2. Funkcije Sekretarijata Konvencije u pogledu njegove uloge sekretarijata ovog Protokola su da:
 - (a) organizuje zasijedanja sjednica članica i drugih zavisnih tijela, kao i radnih grupa i drugih tijela osnovanih na Sjednici članica i da im pruža potrebne usluge;

- (b) prima, analizira, prenosi i daje povratnu informaciju članicama po potrebi i na Sjednici članica o izvještajima koje prima u skladu sa ovim Protokolom i olakšava razmjenu informacija među članicama;
- (c) pruža podršku članicama, naročito članicama koje su zemlje u razvoju i članicama sa ekonomijama u tranziciji, na zahtjev, u prikupljanju, prosleđivanju i razmeni informacija neophodnih u skladu sa odredbama ovog Protokola i pomoć u utvrđivanju raspoloživih resursa koji omogućavaju izvršavanje obaveza prema ovom Protokolu;
- (d) priprema izvještaje o svom radu u skladu sa ovim Protokolom prema uputstvu Sjednice članica i te izvještaje dostavlja Sjednici članica;
- (e) obezbjeđuje, u skladu sa uputstvom Sjednice članica, neophodnu koordinaciju sa nadležnim međunarodnim i regionalnim međuvladinim organizacijama i drugim tijelima;
- (f) zaključuje, u skladu sa uputstvima Sjednice članica, administrativne sporazume ili ugovore koji su neophodni za efektivno obavljanje njegovih funkcija kao Sekretarijata ovog Protokola;
- (g) prima i analizira prijave dobijene od strane međuvladinih i nevladinih organizacija koje žele da budu akreditovane kao posmatrači Sjednice članica, istovremeno osiguravajući da nijesu povezani sa duvanskom industrijom i dostavlja analizirane prijave Sjednici članica na razmatranje; i
- (h) obavlja druge funkcije sekretarijata navedene u ovom Protokolu, kao i sve druge funkcije koje mogu biti utvrđene na Sjednici članica.

Član 35

Odnosi između Sjednice članica i međuvladinih organizacija

Da bi obezbijedile tehničku i finansijsku saradnju za ostvarenje cilja ovog Protokola, Sjednice članica mogu da zatraže saradnju nadležnih međunarodnih i regionalnih međuvladinih organizacija, uključujući finansijske i razvojne institucije.

Član 36

Finansijski resursi

1. Članice priznaju značajnu ulogu koju finansijski resursi imaju u ostvarivanju ciljeva ovog Protokola i potvrđuju značaj člana 26 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u postizanju ciljeva Konvencije.
2. Svaka članica dužna je da pruži finansijsku podršku po osnovu svojih nacionalnih aktivnosti čija je namjera da se ostvari cilj ovog Protokola, u skladu sa svojim nacionalnim planovima, prioritetima i programima.
3. Članice dužne su da promovišu, po potrebi, upotrebu bilateralnih, regionalnih, podregionalnih i drugih multilateralnih kanala da bi obezbijedile sredstva za jačanje kapaciteta članica koje su zemlje u razvoju i članica sa ekonomijama u tranziciji da bi se ostvarili ciljevi ovog Protokola.
4. Ne dovodeći u pitanje član 18, članice se podstiču, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i po potrebi, da koriste sve konfiskovane prihode od kriminala po osnovu nezakonite trgovine duvanom, duvanskim proizvodima i proizvodnom opremom kako bi ostvarile ciljeve navedene u ovom Protokolu.
5. Članice koje imaju svoje predstavnike u relevantnim regionalnim i međunarodnim međuvladinim organizacijama i finansijskim i razvojnim institucijama treba da podstiču ta tijela da pruže finansijsku podršku članicama koje su zemlje u razvoju i članicama sa ekonomijama u tranziciji kao pomoć tim državama da ispune svoje obaveze u skladu sa ovim Protokolom, neograničavajući prava učešća unutar tih organizacija.
6. Članice su saglasne da:
 - (a) da bi se pružila pomoć članicama da ispune svoje obaveze u skladu sa ovim Protokolom, neophodno je mobilisati i iskoristiti sve relevantne potencijalne i postojeće resurse raspoložive za aktivnosti vezane za ciljeve ovog Protokola za dobrobit svih članica, naročito članicama koje su zemlje u razvoju i članicama sa ekonomijama u tranziciji; i
 - (b) Sekretarijat Konvencije dužan je da daje savjete članicama koje su zemlje u razvoju i članicama sa ekonomijama u tranziciji, na zahtjev, o raspoloživim izvorima finansijskih sredstava da bi omogućio izvršavanje njihovih obaveza u skladu sa ovim Protokolom.
7. Članice mogu zahtijevati od duvanske industrije da snosi sve troškove u vezi sa obavezom članice da ispuni ciljeve ovog Protokola, u skladu sa članom 5.3 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.
8. Članice nastoje, u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom, da postignu samofinansiranje implementacije Protokola, uključujući, putem nametanja poreza i drugih oblika naknada za duvanske proizvode.

DIO VIII: RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 37**Rješavanje sporova**

Rješavanje sporova između članica u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Protokola regulisano je članom 27 Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.

DIO IX: RAZVOJ PROTOKOLA**Član 38****Izmjene i dopune Protokola**

1. Bilo koja članica može da predloži izmjene i dopune ovog Protokola.
2. Izmjene i dopune ovog Protokola razmatraju se i usvajaju na Sjednici članica. Tekst bilo koje izmjene i dopune ovog Protokola prosljeđuje Sekretarijat Konvencije članicama najkasnije šest mjeseci prije zasjedanja sjednice na kojoj se predlog daje na usvajanje. Sekretarijat Konvencije takođe prosljeđuje predložene izmjene i dopune potpisnicima ovog Protokola i, na upoznavanje, Depozitaru.
3. Članice ulažu maksimalne napore da postignu dogovor konsenzusom o bilo kojim predloženim izmjenama i dopunama ovog Protokola. Ukoliko svi napori da se postigne konsenzus budu iscrpljeni a dogovor ne bude postignut, posljednji metod za usvajanje izmjene i dopune je donošenje odluke većinom glasova od tri četvrtine predstavnika članica koji su prisutni i glasaju na sjednici. Za potrebe ovog člana, "Članice koje su prisutne i glasaju" znači članice koje su prisutne i koje daju glas za ili protiv. Sekretarijat Konvencije saopštava sve usvojene izmjene i dopune Depozitaru, koji ih cirkularno prosljeđuje članicama na prihvatanje.
4. Instrumenti prihvatanja u vezi sa izmjenama i dopunama deponuju se kod Depozitara. Izmjena i dopuna usvojena u skladu sa stavom 3 stupa na snagu za one članice koje su je prihvatile 90. dana nakon datuma kada Depozitar primi instrument prihvatanja od najmanje dve trećine članica.
5. Izmjena i dopuna stupa na snagu za sve druge članice 90. dana nakon datuma kada je ta Strana potpisnica deponovala kod Depozitara svoj instrument prihvatanja te izmjene i dopune.

Član 39**Usvajanje i izmjene i dopune aneksa ovog Protokola**

1. Bilo koja članica može da predloži izmjene i dopune aneksa ovog Protokola.
2. Aneksi su ograničeni na liste, obrasce i bilo koji drugi opisni materijal vezan za proceduralna, naučna, tehnička ili administrativna pitanja.
3. Aneksi ovog Protokola i njihove izmene i dopune predlažu se, usvajaju i stupaju na snagu u skladu sa procedurom navedenom u članu 38.

DIO X: ZAVRŠNE ODREDBE**Član 40****Rezerve**

Nijesu moguće rezerve na ovaj Protokol.

Član 41**Povlačenje**

1. U bilo kom trenutku nakon dvije godine od datuma kada je ovaj Protokol stupio na snagu za članicu, ta članica može da se povuče iz Protokola dostavljanjem pisanog obavještenja Depozitaru.
2. Svako takvo povlačenje stupa na snagu nakon isteka godinu dana od datuma prijema obavještenja o povlačenju od strane Depozitara ili na neki drugi datum koji može da bude naveden u obavještenju o povlačenju.
3. Smatra se da se svaka članica koja se povukla iz Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana takođe povukla iz ovog Protokola, pri čemu datum stupanja na snagu predstavlja datum povlačenja iz Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana.

Član 42**Pravo glasa**

1. Svaka članica ovog Protokola ima jedan glas, osim kako je navedeno u stavu 2.

2. Organizacije regionalne ekonomske integracije, u pitanjima koja su u okviru njihovih kompetencija, ostvaruju pravo glasa sa onim brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su članice ovog Protokola. Takva organizacija ne može da ostvari svoje pravo glasa ukoliko bilo koja od njenih država članica ostvaruje svoje pravo glasa, i obratno.

Član 43

Potpis

Ovaj Protokol je otvoren za potpisivanje od strane članica Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana u sjedištu Svjetske zdravstvene organizacije u Ženevi od 10 do 11 januara 2013. godine, i nakon toga u sjedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku do 9 januara 2014. godine.

Član 44

Ratifikacija, prihvatanje, odobravanje, formalna potvrda ili pristupanje

1. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji, prihvatanju, odobravanju ili pristupanju od strane država i formalnoj potvrdi ili pristupanju od strane regionalnih organizacija ekonomske integracije koje su članice Okvirne konvencije SZO o kontroli duvana. Protokol je otvoren za pristupanje od dana nakon datuma kada Protokol bude zatvoren za potpisivanje. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja, odobrenja, formalne potvrde ili pristupanja deponuju se kod Depozitara.
2. Sve organizacije regionalne ekonomske integracije koje postanu članica pri čemu nijedna od njihovih država članica nije članica ovog Protokola obavezuju se da izvršavaju sve obaveze navedene u ovom Protokolu. U slučaju organizacija, čija je jedna ili više država članica strana, ta organizacija i njene države članice odlučuju o svojim respektivnim odgovornostima za izvršenje njihovih obaveza iz ovog Protokola. U tim slučajevima, ta organizacija i njene države članice nemaju pravo da istovremeno ostvaruju svoja prava iz ovog Protokola.
3. Organizacije regionalne ekonomske integracije, u svojim instrumentima vezanim za formalnu potvrdu ili u svojim instrumentima pristupanja, dužne su da navedu obim svojih kompetencija vezanih za pitanja koje reguliše ovaj Protokol. Te organizacije su takođe dužne da obavijeste Depozitara, koji će o tome obavijestiti članice, o bilo kojoj značajnoj izmjeni obima njihovih kompetencija.

Član 45

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol stupa na snagu 90. dana nakon datuma deponovanja 40.-og instrumenata ratifikacije, prihvatanja, odobrenja, formalne potvrde ili pristupanja kod Depozitara.
2. Za svaku članicu Okvirne konvencija SZO o kontroli duvana koja ratifikuje, prihvati, odobri ili formalno potvrdi ovaj Protokol ili pristupi ovom Protokolu nakon ispunjenja uslova navedenih u stavu 1 vezanih za stupanje na snagu, ovaj Protokol stupa na snagu devedesetog dana nakon datuma kada je ta strana deponovala svoj instrument ratifikacije, prihvatanja, odobrenja, pristupanja ili formalne potvrde.
3. Za potrebe ovog člana, svaki instrument koji bude deponovan od strane organizacije regionalne ekonomske integracije ne broji se kao dodatni u odnosu na one instrumente koje su deponovale države članice te organizacije.

Član 46

Depozitar

Depozitar ovog Protokola je Generalni sekretar Ujedinjenih nacija.

Član 47

Autentični tekstovi

Original ovog Protokola, čije su verzije na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku jednako autentične, deponuje se kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

Broj: 11-1/17-1/4

EPA 147 XXVI

Podgorica, 2. jun 2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 26. SAZIVA

**Predsjednik
Ivan Brajović, s.r.**